

YRKESORGANISASJONENES
SENTRALFORBUND

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Arbeidsmarkedsavdelingen
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.:
200700670-/AAO

Vår ref.:
489/407//08 FBH

Dato:
19. september 2008

Høring – forslag om endringer i regelverket for arbeidsmarkedstiltakene
YS viser til ovennevnte høring og har følgende kommentarer.

Generelt

YS er i likhet med departementet enig at det er nødvendig med forenklinger i tiltaksregelverket som sikrer brukernes behov, og som gjør det lettere å administrere. Imidlertid er det for YS viktige å utforme forenklingene slik at regelverket ikke hindrer ivaretagelse av utsatte brukergrupper.

Slik YS ser det er hovedbegrunnelsen bak forslagene om å forenkle og slå sammen likeartede tiltak er å gjøre det lettere å tilpasse bistanden til brukernes individuelle behov.

Vi mener generelt at forenkling og sammenlåing av likeartede tiltak virker fornuftige, og vil bidra til å imøtekomme brukernes individuelle behov. Vi er også enig i at forenklingen vil gjøre regelverket mer fleksibelt, og bedre tilpasset organiseringen i førstelinjen i Arbeids- og velferdsetaten. Færre tiltaksvarianter og klarere definerte tiltak vil kunne redusere ressursbruken med å administrere tiltakene. Dette vil etter YS' oppfatning frigjøre tid til nødvendig oppfølging av brukerne.

Til punktene i høringsnotatet:

1 a) Hovedinnhold

YS er enig i forslaget om å opprette et felles avklaringstiltak for alle brukere med behov for en bred vurdering av arbeidsevne hvor all tilgjengelig kompetanse på området tas i bruk. Videre er vi enig i at arbeidsrettet rehabilitering utvides til å gjelde alle som har behov for tjenesten.

Det blir imidlertid svært viktig å forhindre at de mest utsatte brukergruppene fortrenses ved forenklinger og sammenlåing av tiltak. Derfor må det kunne være forskjeller i tilskuddsnivå, varighet mv. for å imøtekomme den enkelte brukers forutsetninger og behov.

1 b) Utvikling av et mer individtilpasset tiltakstilbud

De ulike virkemidlene som har vært disponert av tidligere Aetat og Trygdeetat gjør det tungvint og uoversiktlig for NAV-kontorene å forvalte dem. Fra YS' sin side mener vi det derfor er helt nødvendig med en harmonisering og forenkling av ulike ordninger. Vi er enig i målet om at brukerne skal få et bedre og mer individtilpasset tiltakstilbud, og at Arbeids- og velferdsetaten skal få en mer oversiktlig og ryddig verktøykasse.

1 c) Opphevelse av skillet mellom ordinære og yrkeshemmede arbeidssøkere

Det foreslås at inndelingen i ordinære og yrkeshemmede arbeidssøkere fjernes som tildelingskriterier, og at tildelingen av arbeidsmarkedstiltak skal bygge på den behovs- eller arbeidsevnevurderingen som skal gjøres etter den nye § 14a i arbeids- og velferdsforvaltningsloven.

YS er enig i forslaget, dersom målet med endringen og resultatet blir at det åpnes nye muligheter for yrkeshemmede til å bli ført tilbake til arbeidslivet. Et slikt resultat vil bygge opp under NAV-tankegangen: flere i arbeid og færre på trygd.

Imidlertid kan det være fare for en negativ effekt av en slik likestilling av ordinære og yrkeshemmede arbeidssøkere. Nemlig at det største fokus kan bli på de ordinære arbeidssøkerne, som er enklest å tilbakeføre til arbeid og som kan gi høyest statistisk resultatoppnåelse. En slik negativ effekt blir det viktig å unngå, både ved utformingen av tiltaksregelverket, og ved NAV's praktisering av det.

Her viser YS for øvrig til kommentarene under 1a) om å forhindre at de mest utsatte brukergruppene fortrenges.

2. Sammenslåing av avklaringstiltak.

Det er i dag tre avklaringstiltak som innholdsmessig er relativt like. Departementet ser det ikke som hensiktsmessig å opprettholde disse tre, og foreslår å slå dem sammen til ett tiltak.

Dette forslaget støtter YS. Vi mener dette vil gjøre det mer oversiktlig og enklere både for brukerne og for NAV som skal administrere ordningen.

3. Sammenslåing av oppfølgingstiltak.

Tre eksisterende oppfølgingstiltak pr. i dag er relativt like, og det foreslås at også disse slås sammen til ett tiltak.

YS støtter også dette forslaget til sammenslåing av tiltak.

4. Alternativ modell for sammenslåing av avklarings- og oppfølgingstiltak.

Departementet ønsker syn på en alternativ modell hvor det opprettholdes egne avklarings- og oppfølgingstiltak for personer med nedsatt arbeidsevne og hvor dagens regelverk for denne målgruppen beholdes uendret.

YS mener den beste løsningen vil være å slå sammen avklarings- og oppfølgingstiltakene, som vi har beskrevet under punktene 2 og 3. Den alternative modellen ville gi et mer begrenset tjenestetilbud overfor brukerne, og blir mer kompleks å administrere for NAV, YS går derfor ikke inn for slik løsning.

6. Arbeidspraksis

Det er i dag tre arbeidspraksistiltak, hvor ett er hjemlet i folketrygdloven og to i forskrift om arbeidsmarkedstiltak. Departementet foreslår samling av tiltakene i tiltaksforskriften, og at stønad til arbeidstrening legges inn i nytt arbeidspraksistiltak fra 1.1.09. Varigheten av tiltaket for arbeidssøkere som har problemer med å komme i arbeid er utvidet til ett år, mens arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne kan delta i tiltaket i inntil tre år.

YS synes forslaget ser fornuftig ut, og støtter det.

7 a) Ordinær utdanning som opplæringstiltak

Departementet har to alternative forslag til aldersgrense for ordinær utdanning, som det bes om synspunkter på:

- En felles aldersgrense for hele opplæringstiltaket på 19 år både for arbeidsmarkedsopplæring og ordinær utdanning. Dette vil bygge opp under målet om et enkelt og harmonisert regelverk uten for mange særregler. Det må stilles krav om at retten til videregående utdanning etter opplæringsloven skal være fullt ut benyttet før det er aktuelt å gi ordinær utdanning etter tiltaksforskriften.
- Videreføre dagens aldersgrense på 26 år for opplæring i form av ordinær utdanning og dagens unntaksbestemmelser for ungdom som på grunn av nedsatt arbeidsevne er i en vesentlig annen utdanningssituasjon enn annen ungdom. Hovedargumentet for dette er at det vil begrense muligheten til å få finansiert ordinær utdanning via tiltaket der det bør finansieres på ordinær måte.

Av disse to alternativene vil YS støtte det første alternativ; at det blir en felles aldersgrense på 19 år for arbeidsmarkedsopplæring og ordinær utdanning. Forslaget har også en viktig forutsetning om at retten til utdanning etter opplæringsloven først skal være benyttet fullt ut.

8. Lønnstilskudd og midlertidig sysselsettingstiltak

Det foreslås å innlemme midlertidig sysselsettingstiltak i lønnstilskuddsordningen, og at dagens ordning med vikarplass avvikles.

Ordningsen med midlertidig sysselsettingstiltak har vært lite brukt, og YS mener derfor at forslaget er fornuftig. Det bør imidlertid vurderes å sette en grense på midlertidig ansettelse på ett år.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Ved sammenslåing av avklarings- og oppfølgingstiltakene foreslår departementet at anskaffelse skal skje i henhold til reglene om offentlig innkjøp.

YS er enig i dette, men vi mener at det samtidig må legges til rette for at NAV får økt sin bestillerkompetanse.

Med vennlig hilsen

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS

Tore Eugen Kvalheim
YS leder

Finn Berge Haaland
Seniorrådgiver